

Seat No. : \_\_\_\_\_

**DL-117**

**December-2017**

**M.Com., Sem.-I**

**402 : Financial Management**

**Time : 3 Hours]**

**[Max. Marks : 70**

**સૂચના :** જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક દરેક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. નાણાકીય સંચાલનના ઉદ્દેશો વર્ણવો. 14

**અથવા**

(A) સંચાલકીય નાણાકાર્યો સમજાવો. 7

(B) નાણાકાર્યના વિવિધ અભિગમો સમજાવો. 7

2. જોખમ એટલે શું ? નાણાકીય જોખમ અને ધંધાકીય જોખમ ઉદ્ભવવાના કારણોની ચર્ચા કરો. 14

**અથવા**

(A) તમે તમારા રોકાણ ₹ 60,000 ના 40% કંપની X માં રોક્યા, જેનો અપેક્ષિત વળતરનો દર 15% છે અને બાકીના 60% કંપની Y માં રોક્યા. જેનો અપેક્ષિત વળતરનો દર 12% છે. તમારા પોર્ટફોલિયોનું વળતર શોધો. અપેક્ષિત વળતરનો દર શોધો. 7

(B) સમય આધારિત નાણાંનું મૂલ્ય ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 7

3. ABC કંપની એક મશીન ખરીદવાનું આયોજન કરે છે. તેને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છે : 14

(1) મશીનની કિંમત ₹ 1,00,000

(2) ગોઠવણી ખર્ચ ₹ 21,000

(3) ભંગાર કિંમત શૂન્ય

અન્ય અંદાજો નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	વેચાણ (₹)	વેચેલ માલની પડતર (₹ 24,000 ધસારા સહિત) (₹)	અન્ય પડતર (₹)
1	1,50,000	1,20,000	10,000
2	1,60,000	1,35,000	15,000
3	1,75,000	1,40,000	20,000
4	1,80,000	1,50,000	25,000

કરવેરાનો દર 50% છે.

નીચેની ગણતરી કરો :

- (1) પરત આપ મુદત
- (2) સરેરાશ વળતરનો દર
- (3) વર્તમાન મૂલ્ય પદ્ધતિ 15% વટાવનો દર અંદાજે છે.

પ્રથમ વર્ષ 0.870

દ્વિતીય વર્ષ 0.756

તૃતીય વર્ષ 0.658

ચોથું વર્ષ 0.572

**અથવા**

- (A) કાર્યશીલ મૂડી સંચાલનનાં સિદ્ધાંતો વર્ણવો. 7
- (B) મૂડી અંદાજપત્રને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. 7

4. મૂડી માળખું એટલે શું? મૂડી માળખાનાં સંદર્ભમાં ચોખ્ખી આવકનો અભિગમ અને રૂઢિગત અભિગમની ચર્ચા કરો. 14

**અથવા**

- (A) નવી જોગવાઈઓ સાથે પ્રેફરન્સ શેર સમજાવો. 7
- (B) X, Y અને Z કંપનીને લગતી વિગતો નીચેનાં ટેબલ મુજબ છે : 7

કંપની	વેચાણ (₹)	સીમાંત પડતર (₹)	કાર્યકારી સ્થિર પડતર (₹)	નાણાકીય સ્થિર પડતર (₹)
X	1,20,000	60,000	20,000	5,000
Y	1,20,000	40,000	30,000	7,000
Z	1,20,000	50,000	40,000	શૂન્ય

ગણતરી કરો :

- (1) કામગીરી લિવરેજ
- (2) નાણાકીય લિવરેજ
- (3) સંયુક્ત લિવરેજ

(1) રોકાણ ઉપર વળતરના દરનું સૂત્ર \_\_\_\_\_ છે.

(a)  $\frac{\text{કુલ રોકાણ}}{\text{ચોખ્ખો નફો}}$

(b)  $\frac{\text{ચોખ્ખો નફો (કરવેરા પછીનો)}}{\text{કુલ રોકાણ}}$

(c)  $\frac{\text{ચોખ્ખો નફો (કરવેરા પહેલા)}}{\text{કુલ રોકાણ}}$

(d) એકપણ નહીં

(2) મિલકતની ચોક્કસ દશાવિલ તારીખનું મૂલ્ય આજે ચોક્કસ દશાવિલ મૂલ્યની સમકક્ષ છે તેને \_\_\_\_\_ કહે છે.

(a) ભાવિ મૂલ્ય

(b) વર્તમાન મૂલ્ય

(c) ચક્રવૃદ્ધિ મૂલ્ય

(d) નાણાનું સમય આધારિત મૂલ્ય

(3) રકમ ડબલ થવાના સમયનો નિયમ બે અંકોનો સમાવેશ કરે છે જે \_\_\_\_\_ અને \_\_\_\_\_ છે.

(a) 59, 69

(b) 79, 69

(c) 72, 69

(d) 62, 72

(4) ₹ 100 ની મૂળ કિંમતના 100 ઇક્વિટી શેર જેની હાલમાં બજાર કિંમત શેરદીઠ ₹ 250 છે. મૂડી નફો કેટલો થશે ?

(a) ₹ 25,000

(b) ₹ 15,000

(c) ₹ 35,000

(d) ₹ 10,000

(5) પોર્ટફોલિયો વિશ્લેષણ શરૂ થાય છે જ્યાં \_\_\_\_\_ પુરું થાય છે.

(a) ધંધાકીય જોખમ

(b) નાણાકીય જોખમ

(c) બજાર જોખમ

(d) સિક્યોરીટી વિશ્લેષણ

(6)  $P_0 = E_1 \times \frac{P_0}{E_1}$  જ્યાં  $E_1 =$  \_\_\_\_\_.

(a) શેરનું અંદાજિત મૂલ્ય

(b) બોન્ડનું અંદાજિત મૂલ્ય

(c) ડિબેન્યરનું અંદાજિત મૂલ્ય

(d) લોનનું અંદાજિત મૂલ્ય

(7) વર્તમાન વળતર એટલે \_\_\_\_\_.

(a)  $\frac{\text{વ્યાજ}}{\text{પડતર}}$

(b)  $\frac{\text{વાર્ષિક વ્યાજ}}{\text{કિંમત}}$

(c)  $\frac{\text{વાર્ષિક વ્યાજ}}{(1 + r)^n}$

(d)  $\frac{\text{વાર્ષિક વ્યાજ}}{\text{ઊપજ}}$

- (8) રોકડ પ્રવાહ એટલે \_\_\_\_\_.
- (a) ચોખ્ખો નફો (b) કુલ આવક – કુલ ખર્ચ  
(c) રોકડ આવક – રોકડ ખર્ચ (d) કુલ આવક
- (9) ઉત્પાદન પ્રક્રિયા સતત ચાલુ રાખવા માટે કાર્યશીલ મૂડીની કેટલીક રકમ ધંધામાં રોકી રાખવી પડે છે તેને \_\_\_\_\_ કાર્યશીલ મૂડી કહે છે.
- (a) કાયમી (b) ખાસ  
(c) મોસમી (d) પરિવર્તનશીલ
- (10) બી લિમિટેડે ₹ 100નો એક એવા 10%ના પ્રેફરન્સ શેર બહાર પાડ્યા. શેર બહાર પાડવાનો ખર્ચ 5% અંદાજવામાં આવેલ છે. મૂડી પડતર કેટલી થશે ?
- (a) 9.52% (b) 10.52%  
(c) 10% (d) 10.62%
- (11) જે સપાટીએ કુલ કાર્યકારી ખર્ચ તથા કુલ વ્યાજની રકમ સરખી થાય તે સપાટીને \_\_\_\_\_ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (a) સમતૂટ નાણાકીય લિવરેજ (b) સમતૂટ સંયુક્ત લિવરેજ  
(c) નાણાકીય લિવરેજ (d) (a) અને (b) બંને
- (12) ઉછીની મૂડીમાં થતો ફેરફાર પેટીના સમગ્ર મૂલ્યને અને ભારિત સરેરાશ મૂડી પડતરને કોઈ અસર કરતો નથી. આ ખ્યાલને \_\_\_\_\_ કહે છે.
- (a) ચોખ્ખી આવકનો ખ્યાલ (b) રૂઢિગત ખ્યાલ  
(c) ચોખ્ખી કાર્યકારી આવકનો ખ્યાલ (d) મોડીગ્લીઅની અને મિલરનો ખ્યાલ
- (13) મોડીગ્લીઅની અને મિલર દ્વારા આપવામાં આવેલ સૂત્ર પૂર્ણ કરો.
- $$r = \frac{D_1 + ( \quad )}{P_0}$$
- (a)  $P_1 - P_0$  (b)  $K_e - g$   
(c)  $P_1 + P_0$  (d)  $r - D$
- (14) કંપની જ્યારે નવા ઈક્વિટી શેર બહાર પાડે ત્યારે સૌપ્રથમ જૂના ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરને તે ખરીદવા માટેનો હક્ક આપવામાં આવે છે તેને \_\_\_\_\_ કહે છે.
- (a) બોનસ શેર (b) ઈક્વિટી શેર (c) પ્રેફરન્સ શેર (d) હક્કનાં શેર

Seat No. : \_\_\_\_\_

**DL-117**

**December-2017**

**M.Com., Sem.-I**

**402 : Financial Management**

**Time : 3 Hours]**

**[Max. Marks : 70**

**Instructions :** Figures to the right indicate marks allotted to each question.

1. Describe the objectives of financial management. **14**

**OR**

- (A) Explain the managerial finance functions. **7**  
(B) Discuss the various approaches of finance function. **7**

2. What is risk ? Discuss the causes of financial risk and business risk. **14**

**OR**

- (A) You have invested ₹ 60,000, 40% of which is invested in company X, which has a expected rate of return 15%. And rest 60% is invested in company Y, with an expected return of 12%. What is the return on your portfolio ? What is the expected percentage rate of return ? **7**  
(B) Explain the time value of money with illustration. **7**

3. The ABC company is planning to purchase a machine. The data about it are as follow : **14**

- (1) Cost of machine ₹ 1,00,000  
(2) Installation charges ₹ 21,000  
(3) Scrap value ₹ Nil

Other estimates are as follow :

Year	Sales (₹)	Cost of goods sold (Including Depreciation of ₹ 24,000)	Other Costs (₹)
1	1,50,000	1,20,000	10,000
2	1,60,000	1,35,000	15,000
3	1,75,000	1,40,000	20,000
4	1,80,000	1,50,000	25,000

Tax rate is 50%.

Calculating the following :

- (1) Payback period
- (2) Average rate of return
- (3) Present value method assuming 15% discount rate.

1<sup>st</sup> Year     0.870

2<sup>nd</sup> Year     0.756

3<sup>rd</sup> Year     0.658

4<sup>th</sup> Year     0.572

**OR**

(A) Describe the principles of working capital management. 7

(B) Discuss the factors affecting capital budget. 7

4. What is capital structure ? Discuss the net income approach and traditional approach in the context of capital structure. 14

**OR**

(A) Explain Preference Share with new provisions. 7

(B) The particulars of three firms X, Y and Z are given in the following table : 7

Firm	Sales (₹)	Marginal cost (₹)	Operating Fixed cost (₹)	Financing Fixed cost (₹)
X	1,20,000	60,000	20,000	5,000
Y	1,20,000	40,000	30,000	7,000
Z	1,20,000	50,000	40,000	Nil

Calculate :

- (1) Operating leverage
- (2) Financial leverage
- (3) Combined leverage

5. Choose the correct answer : 14

(1) The formula of return on investment is \_\_\_\_\_.

(a)  $\frac{\text{total investment}}{\text{Net profit}}$

(b)  $\frac{\text{Net profit (after tax)}}{\text{Total investment}}$

(c)  $\frac{\text{Net profit (before tax)}}{\text{Total investment}}$

(d) None of these

(2) The value of an asset on a specific date in the future that is equivalent in value to a specified sum today it is called \_\_\_\_\_.

(a) Future value

(b) Present value

(c) Compound value

(d) Time value of money

- (3) The rule of thumb involves two numbers individually, which are \_\_\_\_\_ and \_\_\_\_\_.
- (a) 59, 69 (b) 79, 69  
(c) 72, 69 (d) 62, 72
- (4) The face value of 100 equity share is ₹ 100 and market price is ₹ 250. What will be capital gain ?
- (a) ₹ 25,000 (b) ₹ 15,000  
(c) ₹ 35,000 (d) ₹ 10,000
- (5) The portfolio analysis begins where the \_\_\_\_\_ ends.
- (a) business risk (b) financial risk  
(c) market risk (d) security analysis
- (6) In  $P_0 = E_1 \times \frac{P_0}{E_1}$  where  $E_1 =$  \_\_\_\_\_.
- (a) Estimated value of share (b) Estimated value of bonds  
(c) Estimated value of debenture (d) Estimated value of loans
- (7) Current yield is equal to \_\_\_\_\_.
- (a)  $\frac{\text{Interest}}{\text{Cost}}$  (b)  $\frac{\text{Annual Interest}}{\text{Price}}$   
(c)  $\frac{\text{Annual Interest}}{(1 + r)^n}$  (d)  $\frac{\text{Annual Interest}}{\text{Yield}}$
- (8) Cash flow means \_\_\_\_\_.
- (a) Net profit (b) Total income – Total expenses  
(c) Cash income – cash expenses (d) Total income
- (9) Certain amount of working capital is required for continuity of the production process it is \_\_\_\_\_ working capital.
- (a) Permanent (b) Special  
(c) Seasonal (d) Flexible
- (10) B Ltd. issued 10% preference share of ₹ 100 each The floatation cost is estimated at 5%. What would be the cost of capital ?
- (a) 9.52% (b) 10.52%  
(c) 10% (d) 10.62%
- (11) The level at which total operating expenses are equal to the amount of total interest is called \_\_\_\_\_.
- (a) Break-even financial leverage (b) Break-even combined leverage  
(c) Financial leverage (d) Both (a) and (b)

(12) The changes in the borrowing capital does not affect the weighted average cost of capital and total value of the firm. This approach is called \_\_\_\_\_.

- (a) Net Income approach                      (b) Traditional approach  
(c) Net operating income approach      (d) Modigliani and Miller approach

(13) Complete the formula given by Modigliani and Miller

$$r = \frac{D_1 + ( \quad )}{P_0}$$

- (a)  $P_1 - P_0$                                       (b)  $K_e - g$   
(c)  $P_1 + P_0$                                       (d)  $r - D$

(14) When the company issues new shares in the market, it gives first right to purchase the share to the old shareholders is called \_\_\_\_\_.

- (a) Bonus share                                      (b) Equity share  
(c) Preference share                                      (d) Right share
- \_\_\_\_\_